

Sprawa C-467/05

Postępowanie karne przeciwko Giovanniemu Dell’Orto

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
złożony
przez sędziego śledczego Tribunale di Milano)

Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Decyzja ramowa 2001/220/
WSiSW — Dyrektywa 2004/80/WE — Pojęcie „ofiara” w postępowaniu karnym —
Osoba prawna — Zwrot własności przejętej w toku postępowania karnego

Opinia rzecznika generalnego J. Kokott przedstawiona w dniu 8 marca 2007 r. . . . I - 5561

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 28 czerwca 2007 r. I - 5585

Streszczenie wyroku

1. *Pytania prejudycjalne — Pytanie dotyczące wykładni decyzji ramowej wydanej na podstawie tytułu VI traktatu UE*
(art. 234 WE; art. 35 UE i 46 lit. b) UE)

2. *Pytania prejudycjalne — Właściwość Trybunału — Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych*
(art. 234 WE; art. 35 UE i 46 lit. b) UE)
3. *Akty instytucji — Stosowanie w czasie — Przepisy proceduralne*
4. *Unia Europejska — Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych — Status ofiar w postępowaniu karnym — Decyzja ramowa 2001/220*
(decyzja ramowa Rady 2001/220, art. 1 lit. a), art. 2 ust. 1 i art. 8 ust. 1)

1. Okoliczność, że postanowienie odsyłające dotyczące wykładni decyzji ramowej wydanej na podstawie tytułu VI traktatu UE nie wymienia art. 35 UE, lecz odwołuje się do art. 234 WE, nie powoduje sama w sobie niedopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Jest tak tym bardziej z tego powodu, że traktat UE nie przewiduje ani w sposób wyraźny, ani też domyślny formy, w której sąd krajowy powinien złożyć wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

orzecznictwo Trybunału dotyczące dopuszczalności pytań prejudycjalnych przedłożonych w trybie art. 234 WE co do zasady jest aktualne w stosunku do wniosków złożonych do Trybunału w trybie art. 35 UE.

(por. pkt 36)

2. Zgodnie z art. 46 lit. b) UE tryb przewidziany w art. 234 WE może być stosowany do art. 35 UE pod warunkiem spełnienia przewidzianych w tym ostatnim postanowieniu przesłanek. Na wzór art. 234 WE art. 35 UE uzależnia zwrócenie się do Trybunału od tego, aby sąd krajowy uznał, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, sąd

Z powyższego wynika, że domniemanie istotności związane z pytaniami prejudycjalnymi przedkładanymi przez sądy krajowe może zostać obalone jedynie w wyjątkowych przypadkach, gdy oczywiste jest, że wnioskowana wykładnia przepisów prawa Unii, o które chodzi w pytaniach, nie ma żadnego związku z realiami bądź przedmiotem sporu głównego lub gdy zagadnienie ma charakter hipotetyczny bądź gdy Trybunał nie dysponuje danymi dotyczącymi faktów lub prawa niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na zadane mu pytania. Poza tymi przy-

padkami Trybunał ma co do zasady obowiązek wydania orzeczenia w przedmiocie pytań prejudycjalnych dotyczących wykładni aktów, o których mowa w art. 35 ust. 1 UE.

decyzją wykładni mającego w sprawie zastosowanie prawa krajowego.

(por. pkt 48, 49)

(por. pkt 34, 39, 40)

3. Uważa się na ogół, że przepisy proceduralne mają zastosowanie do wszystkich postępowań toczących się w momencie ich wejścia w życie, w odróżnieniu od przepisów materialnych, które są zazwyczaj interpretowane w ten sposób, iż nie obowiązują w stosunku do sytuacji powstałych przed ich wejściem w życie.
4. Decyzję ramową 2001/220 w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że w ramach postępowania karnego, a bardziej szczegółowo, w ramach postępowania karnego wykonawczego, następującego po uprawomocnieniu się wyroku skazującego, pojęcie ofiary w rozumieniu tej decyzji ramowej nie obejmuje osób prawnych, które doznały szkody spowodowanej bezpośrednio przez działania lub zaniechania stanowiące naruszenie prawa karnego państwa członkowskiego.

Kwestia kompetencji sądu do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie zwrotu ofierze majątku przejętego celem zabezpieczenia w toku postępowania karnego należy do dziedziny zasad proceduralnych, w związku z czym żadna przeszkoda dotycząca stosowania prawa w czasie nie sprzeciwia się wzięciu pod uwagę w ramach postępowania dotyczącego tej kwestii stosownych przepisów decyzji ramowej 2001/220 w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym w celu dokonania zgodnej z tą

W istocie wykładnia decyzji ramowej, zgodnie z którą decyzja dotyczy również osób prawnych, które podnoszą poniesienie szkody spowodowanej bezpośrednio przez przestępstwo, byłaby niezgodna z samym brzmieniem art. 1 lit. a) tej decyzji ramowej, które dotyczy jedynie osób fizycznych, które doznały szkody spowodowanej bezpośrednio przez działania lub zaniechania stanowiące naruszenie prawa karnego państwa

członkowskiego. Do tego należy dodać, że żaden inny przepis decyzji ramowej nie zawiera wskazówki sugerującej, że na potrzeby stosowania tej decyzji ramowej prawodawca Unii Europejskiej zamierzał objąć pojęciem ofiary osoby prawne. Wręcz przeciwnie — rozliczne przepisy decyzji ramowej, w tym między innymi art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 8 ust. 1, potwierdzają, że celem prawodawcy było objęcie zakresem znaczeniowym definicji wyłącznie osób fizycznych, które jako ofiary doznały szkody spowodowanej przez przestępstwo.

Dyrektywa 2004/80 odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw nie jest w stanie podważyć tej wykładni.

W istocie, dopuszczając nawet możliwość, że przepisy dyrektywy przyjętej na podstawie traktatu WE mogłyby mieć pewien wpływ na wykładnię przepisów decyzji ramowej przyjętej na podstawie traktatu UE i że pojęcie ofiary w rozumieniu dyrektywy może być interpretowane w ten sposób, że obejmuje osoby prawne, to dyrektywa i decyzja ramowa w żadnym wypadku nie znajdują się w takiej relacji, która pociągałaby za sobą jednolitą wykładnię przedmiotowego pojęcia.

(por. pkt 53–55, 57, 58, 60 i sentencja)